

fognék, még csak arra kérem bogarásztársaimat, hogy munkámat, ha jónak, megfelelőnek találják, ajánlani és terjeszteni szíveskedjenek, mert csak így biztosíthatják annak gyorsabb megjelenését.

Különfélék,

Béhurczolt kártékony rovarok. Lapunk f. é. márcziusi számában Dr. Kaufmann Ernő „Két veszélyes bogár“ című cikkében foglalkozik a Dél-Amerikából Fiuméba hozott kukoriczának a *Calandra oryzae* és *Tribolium ferrugineum* bogarakkal való fertőzöttségével. A m. kir. Rovartani Állomás mostan arról értesít bennünket, hogy egyik másik hajórakományban 10, sőt 40—50% *Tribolium ferrugineum* és 50—60% *Calandra oryzae* volt. A 4 millió métermázsa kukoriczában előfordult azonkívül még a gabona egy másik élősködője, a *Cathartus gemellatus* Duv. nevű bogárka és a mezei gabonamoly (*Sitotroga cerealella*) is. — Az a körülmény, hogy a la-platai kukoriczával rizs zsiszik (*Calandra oryzae* L.) óriási mennyiségben került az országba, készítette a m. kir. Rovartani Állomást, hogy e bogárral foglalkozzék, hogy a szükséges óvintézkedéseket megtehesse. Jablonowski József, a Rovartani Állomás főnöke, erre való tekintettel a „Köztelek“ f. évi XV. évfolyamának márczius 15-iki számában (452—455 l.) foglalkozik is e tárggyal „A rizs zsiszik Magyarországon“ című cikkében, mely mint a m. kir. földművelésügyi minister külön kiadványa is megjelent. A füzet tartalmát a következőkben foglalhatjuk össze: A la-platai kukoriczának zsiszikkal való fertőzöttségét csak márczius elején vették észre a fiumei rakodó pályaudvaron, ősszel és telen nyomát se látták, a mi annak tulajdonítható, hogy Fiumében az idei tél szokatlan hideg volt és így a bogarak dermedt állapotban voltak, tehát nem igen mozoghattak. Eleinte a mi közönséges gabona zsiszikünknek (*Calandra granaria*) nézték a bogarat és azért a kukoriczának vasúton való elszállítását a fennálló rendeletek alapján megtagadták. Csak később vették észre, hogy nem a közönséges, hanem rizs zsiszikkal van dolguk, mely az

előbbtől annyiban tér el, hogy mindegyik szárnyfedőjén 2—2 világos-barna folt van, míg a bogár teste különben sötét-barna. Más lényeges különbség még az is, hogy a gabona zsiszik szárnyatlan, a rizs zsisziknek pedig szárnya van, tehát röpködni is tud, továbbá a gabona zsiszik mellén levő pontok hosszúkások, a rizs zsiszik mellén levő pontok pedig kerekdedek. A rizs zsiszik a mi gabona zsisziküinktől eltérően nem a magtárban, hanem már a szabadban is, a lábon álló gabona és kukoricza érő szemét fertőzi meg és később a magtárban vagy a hajón még nagyobb kárt tesz. A rizs zsiszik Európában már régóta ismeretes, hazánkban is előfordult, ide különféle árukkal importálták, de oly nagy mennyiségben még nem került az országba és annak majdnem minden zugába, mint mostanában. Veszedelmes dolog, hogy e zsiszik röpködjön és hogy a melegebb vidékeken a lábon álló gabonába tojja petéjét, Frogatt szerint a nőtény a nagyobb kukoriczaszembe több petét is tojik, mert annak tartalma elég nagy, hogy több zsiszik lárvát neveljen fel, mint a búzaszem. Hogy nálunk már a szabadban fertőznék meg a gabonát, arról szó sem lehet, mert sehol Európában, még a melegebb éghajlattal bíró Olaszországban sem figyelték meg a szabadban, de hogy Európában kártékonyan lépett volna fel, arról sincs eddig adatunk. Hogy Európában még nem kezdte meg forró égővi kártékonyását, annak oka valószínűleg az, hogy az európai éghajlat nem kedvez nagyobb elszaporodásának, úgy van ez különben Amerikában is, a hol Chittenden szerint a déli állomásokban nagy csapás, de feljebb északra kisebb jelentőségű. A mi a zsiszik elterjedésének meggátlását és megmárástát elleni teendőket illeti, Jablonowski ajánlja a kukoriczának rostálását és a rosta-aljának zsiszikestül való azonnali elégetését. Jó ha a rostálás előtt lapátolják a kukoriczát, mert ez a zsiszik sem szereti, ha zavarják, zaklatják és így azután biztos, hogy a rostáláskor kihull. A raktárakra is figyelemmel kell lenni és azokat, ha az amerikai kukoricza elfogyott, azonnal ki kell takarítani és a kukoricza hulladékát, szemetet, rögtön el kell égetni. A rizs zsiszik irtása nemesak a gazda, hanem a gabona kereskedő és a molnár kötelessége egyaránt. Végül ajánlja a szerző, hogy a lapatai kukoriczát vetőmagul ne használja senki, mert annak csíráképesége is kérdéses.

Csiki Ernő.